

Sumari

Agraïments.....	15
Gargots o la davallada a l'infern. Tardor de 2015.....	17
Un àngel et dona un missatge important.....	22
Somnis del lllindar.....	26
La força de l'amor.....	29
El vent misteriós de les nits.....	31
Et regalo la vida, si cal.....	33
Cursa nocturna.....	34
Mucositis i altres paraules malsonants.....	35
Els nens sempre diuen la veritat.....	37
Passejades extraterrestres.....	38
Tornar a casa.....	41
Plànol d'un laberint, o el pelegrinatge. Hivern 2015-2016.....	43
Una altra cançó de Nadal.....	45
Amics que són presents.....	49
Primera consolidació.....	51
Crisis.....	57
Segona consolidació.....	59
Tot el que es va perdent.....	60
Tercera consolidació.....	62

Divagacions en tons pastel. Primavera-estiu de 2016.....	65
Divagacions.....	69
I què és el normal?.....	72
Afeitons incòmodes.....	74
Alquímies retrobades	75
Redempció	77
Torna l'estiu.....	78
El regal	79
Pinzellades de síndria. Primavera-estiu de 2016	81
Pinzellada I.....	83
Pinzellada II.....	84
Pinzellada III	86
Pinzellada IV	87
Pinzellada V.....	88
Pinzellada VI	88
Pinzellada VII.....	89
Pinzellada VIII.....	89
Pinzellada IX	90
Pinzellada X.....	90
Pinzellada XI	91
Pinzellada XII	91
Pinzellada XIII.....	92
Pinzellada XIV.....	92
Pinzellada XV	93
Pinzellada XVI.....	94
Pinzellada XVII	94
Pinzellada XVIII	95
Pinzellada XIX.....	96

Pinzellada XX.....	97
Pinzellada XXI.....	97
Pinzellada XXII	98
Pinzellada XXIII.....	100
Pinzellada XXIV	101
Pinzellada XXV	102
Pinzellada XXVI.....	103
Talment fulles que cauen. Tardor de 2016.....	105
Tardor	107
Cauen les fulles	109
L'hospital	110
Llibres que perden les lletres	111
Consciència.....	113
Presències que acaronen	115
Silencis	117
Tornada a casa.....	118
Temps per parar	119
Proves maratonianes	120
Moments al vol.....	123
Fragilitat.....	124
El mar	125
Ancoratges.....	126
Catarsi.....	127
Esperes que trenquen	129
Matí vora el foc.....	131
Diàleg amb l'arbre.....	132
Anar-se'n de nou.....	133
El trasplantament	134

Segon aniversari.....	136
Himne.....	139
Tornar a casa per Nadal.....	141
Onada de fred.....	143
Escolta el teu cos.....	144
Escalfadors negres.....	145
La calma de l'hivern.....	147
Els dijous a Barcelona.....	148
Surt un sol tímid.....	149
Febrer de dol.....	150
La vida.....	154

Agraïments

En primer lloc, vull donar les gràcies a les meves filles, Ada i Jana, les grans persones que tot i haver de créixer molt ràpid, han sabut fer-ho amb les mans plenes d'amor i de somriures. Gràcies per ser a la meva vida. I al meu company Xevi, per ser-hi cada dia amb amor i fortalesa. Gràcies a tots tres per haver-me donat suport en tot moment, fins i tot quan plorava jugant al Monopoly o quan em mirava al mirall sense cabell. Gràcies per haver-me impulsat a escriure.

Gràcies a la meva germana per haver-me donat la seva medul·la i amb això, el regal de la possibilitat d'una nova vida. I als pares, per compartir un camí que, malauradament, no hem pogut acabar encara, i no hem pogut acabar junts.

Darrere d'aquestes pàgines hi ha moltes persones sense l'ajuda de les quals, potser jo ara no seria aquí. Vull donar les gràcies a tots els metges i metgesses d'Hematologia i Oncologia de l'Hospital Clínic de Barcelona. Gràcies a tots els infermers i infermeres, auxiliars, zeladors, senyores de la neteja, voluntaris de Reiki, persones que ocasionalment van passar per allà en un moment donat. Gràcies a les companyes d'habitació, les que encara hi són i les que ens han deixat. Gràcies a la Fundació Carreras per donar tanta esperança a tanta gent.

Vull donar les gràcies també als companys i companyes de feina que s'han fet presents en forma de visites, trucades, correus o whatsapps. Als amics i amigues que han somrigut i m'han sabut fer somriure en els pitjors moments. A tots aquells que m'han demostrat que hi eren, incondicionalment.

Gràcies a les amigues i amics que m'han permès mostrar les meves pors, les meves febleses, i que s'han passat moltes estones escoltant-me, acaronent-me i creient en mi.

Gràcies a la casa on visc, a la natura que m'envolta, als animals que m'han esperat durant les meves absències, als ocells que em reclamen menjar cada matí.

Gràcies, finalment, a les persones que han llegit aquestes pàgines amb amor i m'han dit amb insistència que les havia d'enviar a algun lloc i fer, així, realitat un somni.

Gràcies.

Entre els llençols, abraçada al teu cos, la idea de despertar se'm feia gairebé insuportable. També devia ser així per a tu, que anaves allargant el moment entre tendreses i t'estimo, les mans entrecreuades molt fort. Serà un dels moments que em quedaran gravats a la memòria mentre visqui, perquè ni tu ni jo ho dèiem, però estàvem morts de por i no volíem separar-nos.

Hi ha paraules que cauen com una llosa, com una llosa pesada de la qual no et pots escapar. Tenen el so d'una condemna, i la veritat és que un cop dites, no tenen aturador. POSSIBLE LEUCÈMIA MIELOIDE AGUDA. Aquesta és la llosa que em va caure a sobre a mi, mentre a fora, la vida transcorria amb tota normalitat, mentre tot continuava el seu ritme. Em vaig sentir molt petita. Per uns instants m'hi vaig sentir molt. Vaig estar un parell d'hores asseguda al jardí, aquella nit, amb el paper a les mans. Hi havia una calma estranya, un gran silenci que consolidava el de la meva ànima, segura que començava un viatge molt llarg, potser sense retorn. A estones, les llàgrimes em vencien, però aquell diàleg amb mi mateixa em va ajudar a entomar el cop, a comprendre que no m'havia sorprès tant, com si alguna cosa dins meu sabés, abans que jo, que tot això estava escrit en el guió de la meva vida. Va ser una serenitat molt estranya que no havia sentit mai. I després vaig dormir com un nadó.

Potser és per això que aquella matinada, arraulida a tu, esperava, tots dos esperàvem, cinc minuts més per afrontar el que havia de venir. Potser és per això que vaig voler posar menjar als ocells que venen cada matí, i s'esperen sempre amagats entre les bardisses, so-

bretot llavors, que començava a fer fred. Potser és per això que vaig mirar llargament casa nostra, els animals que hi viuen, les plantes... Potser és per això que em vaig beure glop a glop el cafè amb llet amb gust de casa.

Vam anar a l'hospital. Em recolzava en tu perquè em fallaven les cames, em faltaven les forces. Feia gairebé un mes que jo no era jo, que la feina se'm feia una muntanya i que ja no sabia d'on treure una mica d'energia que em permetés fer una vida considerada, estrictament, "normal". Les angines que no es curaven, una hemorràgia que no s'aturava... tres visites a urgències en què semblava que jo no tenia ganes d'anar a treballar perquè deia als metges que no em trobava bé i em receptaven antibiòtic i em deien que era normal que em sentís cansada. Només quan vaig adonar-me que no podia més, una visita al metge de capçalera i una analítica urgent va destapar la capsa de Pandora. Quan hi vam arribar, aquell dimecres 11 de novembre de 2015, estava blanca com el paper. Vaig dir a la recepcionista "M'han dit que probablement tinc leucèmia. Què haig de fer?" Vaig anar a parar a l'hospital de dia, on coneixia algunes de les infermeres, que van ser àngels per a mi, conscients del cop que acabava de rebre, conscients que la terra s'havia obert sota els meus peus. Van començar les primeres transfusions, les primeres paraules d'esperança. I ja no em van deixar.

Entre acceptar la patacada o no acceptar-la, hi ha termes mitjos que poden suavitzar-la. Sentia comentaris al meu voltant, "cal confirmar el diagnòstic", "la traslladarem a un dels millors centres". Jo recordava l'amor amb què havia tancat amb clau la porta de casa, sabent que trigaria a tornar-hi, que l'obriries tu sense mi aquella nit... i la darrera mirada al til·ler, que de ben segur hauria acabat de perdre les fulles i d'emprenyar els veïns, quan jo pogués tornar, si és que hi tornava mai.

Ajaguda en una llitera, vaig sentir la veu de les persones que estimo. La mare dient-me que me'n sortiria, i a tu, pare, que mai t'havia sentit plorar com quan et van dir el que tinc. Ho recordes?

Per telèfon em demanaves perdó per plorar. Em deies que tu m'havies d'animar a mi, i no a la inversa. I jo et deia "me'n sortiré, papa". I t'ho vaig dir a tu, i a la directora de l'institut, i a amics meus a qui havia de donar la notícia. Potser en aquells moments estava decidint viure.

—Hi ha les teves filles aquí. Millor que parlis amb elles abans que et traslladin.

Com expliques a les teves filles que tens un càncer a la sang, que et toca lluitar i que ho faràs, que no ho dubtin, que les tres continuareu sent un equip encara que la mare se n'hagi d'anar a un hospital de Barcelona perquè allà li podran salvar la vida? Com els eixugues les llàgrimes i t'empasses les teves mentre els dius que la mare és valenta, com elles, i que tot anirà bé? Com els dius que la por la compartiu, però que la mare mai es deixarà vèncer per la por, perquè aquesta és el contrari de l'amor, i la mare, d'amor, en té per donar i per vendre? Que encara que físicament no seràs al seu costat, elles ja saben com sentir-te a cada moment, perquè els ho has anat ensenyant. És un dels moments més durs que he viscut mai, perquè de cop no pots imaginar que no hi seràs per veure-les créixer, no vols imaginar-ho tan sols, però la possibilitat hi és i et parteix pel mig, et sotragueja com una bufetada a l'ànima que et fa sentir un calfred d'esglai, d'angoixa, d'impotència. L'amor et desborda, i la por.

Dos rostres innocents i espantats, tristos... rere un vidre. El seu pare se les emporta amb la promesa que estaran bé. T'empasses les llàgrimes perquè vols que recordin el teu somriure. Un cop no hi són, plores com una criatura, perquè et sents així, una criatura indefensa, vulnerable, nua. No saps quan les tornaràs a veure. No saps què haurà passat quan les tornis a veure. Només se m'acut una paraula que resumeixi aquell dia: Rendició.

Poques hores després, una ambulància se m'enduia. Tu, Xevi, el meu company, anaves assegut al meu costat, amb els ulls plorosos, agafant-me la mà molt fort. Havies descarregat la teva impotència i la teva fúria sobre la fusta de tallar de la cuina, i llavors eres tot amor,

al meu costat, la mà on m'aferrava amb els ulls semitancats, vers el desconegut. No em deixis sola, amor, que més enllà d'un hospital de Barcelona, no sé on em porta tot això que tot just comença. No em deixis sola, amor... repetia per dins. L'ambulància feia quilòmetres, em deixava dur, m'havia rendit i només volia descansar, descansar, descansar... De tant en tant, obria els ulls, i topava amb la teva mirada. Els teus llavis em mormolaven imperceptiblement un "t'estimo", i potser mai com en aquells moments, era tanta la certesa, que em podia permetre somriure't i mig adormir-me de nou embolcallada en la manteta blava que m'havien posat per sobre els infermers.

L'arribada amb llitera a la planta 2.4 del Clínic la recordo de forma difusa. Sé que hi havia la infermera i l'auxiliar que després serien com àngels per a mi. Diu, una d'elles, que vaig arribar amb ulls de por. Crec que una de les coses que més por fan és la incertesa de què passarà en una situació així, quan la teva vida penja d'un fil. L'hematòleg que va venir, molt amable, ens va explicar que confirmarien el diagnòstic amb una punció a l'estèrnon i que començaria immediatament el tractament amb químioteràpia. Tenia un cinquanta per cent de possibilitats, em va dir quan li ho vaig demanar. Li vaig dir que volia estar informada de tot, mentre les llàgrimes se m'escolaven galtes avall. I vaig pensar que volia aquest cinquanta, per les nenes, pel meu amor, per mi.

La meva germana, la Núria, el seu home i el Xevi eren allà. I quan va arribar l'hora de marxar, només vaig pensar en dormir, i en els seus llavis, que m'havien dit "fins demà, t'estimo". No vaig voler pensar en tot el que, de sobte, semblava quedar enrere. I vaig tancar els ulls.

Un àngel et dona un missatge important

La paraula *lluïta* m'agrada només per segons quines coses. Pots lluitar per aprovar unes oposicions, per defensar una causa que consideres justa, per defensar els teus drets o els de qualsevol persona, els drets dels animals o un estil de vida ecològic. Però quan irromp una malaltia greu a la teva vida, la paraula *lluïta* esdevé un lema,

un tòpic. Et diuen que lluitis, et parlen de persones lluitadores que se n'han sortit. Però en aquesta situació, et venen moltes preguntes. Estic lluitant? Contra què? La malaltia ara forma part de mi. Haig de lluitar contra mi o haig de fluir per vèncer els esculls? Hi ha persones que es rendeixen i abandonen, que potser en el fons veuen la mort física com un alliberament, encara que potser, encara que sigui agosarat dir-ho, algunes d'elles ja havien abandonat emocionalment molt abans que la malaltia es manifestés.

Al matí m'han fet un aspirat de moll de l'os. La prova es diu mielograma, i no és gens agradable. No han pogut treure'n, ni punxant-me a l'estèrnon dues vegades, ni a la cresta ilíaca dues més. Penso que això vol dir que estic molt greu. M'estic morint?

A la tarda, un altre zelador em baixa a fer un tractament anomenat leucafèresi, que eliminarà en qüestió de tres hores moltes cèl·lules dolentes de la meva sang.

—És molt important el teu estat d'ànim —em diu— la teva actitud és vital.

—Soc lluitadora de mena —li responc— encara que tot això és molt recent i ho estic assimilant.

—Em deixes dir-te una cosa? —em pregunta.

—Sí, és clar —li dic—, no hi tinc res a perdre.

—No t'espantis de tu mateixa quan les forces t'abandonin, i això, hi ha moments que et passarà. Sobretot, no t'espantis.

Li dono les gràcies amb els ulls plens de llàgrimes. Perquè l'he entès tan profundament...

Leucafèresi, en diuen. La meva sang sortirà per una via perifèrica, passarà per una màquina que la "filtrarà", i tornarà a entrar al meu cos per una altra via perifèrica. Costa trobar-me les venes per punxar-me les vies. En porto dues i en faran falta dues més perquè sembla que m'hagi quedat sense sang. Em sento esgotada. La infermera em tracta amb una tendresa infinita. Li parlo de les meves filles, de mi, de com em van diagnosticar la malaltia. Em diu que tots arribem igual, fets pols gairebé d'un dia per l'altre. Em dona forces i m'ofereix un suc.

© Maria Alba Badal Mange, 2018
© d'aquesta edició: Pagès Editors, SL, 2018
C/ Sant Salvador, 8 – 25005 Lleida
editorial@pageseditors.cat
www.pageseditors.cat

Primera edició: octubre de 2018
ISBN: 978-84-1303-024-1
DL L 1062-2018
Impress a Arts Gràfiques Bobalà, SL
www.bobala.cat

—| impress a **lleida** |—

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.